

ROZPOCZĄŁ DZIAŁALNOŚĆ KLASTER ENERGETYCZNY REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO

Przez ponad rok czytelnicy PZŚ mogli na bieżąco śledzić wydarzenia i rezultaty realizacji międzynarodowego projektu SPIN.

S PIN – „Zrównoważona produkcja poprzez innowacje w małych i średnich przedsiębiorstwach” to program dofinansowany przez Baltic Sea Region Programme 2007–2013 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDFP).

Działania

Podjęte w ramach SPIN działania obejmowały:

- zidentyfikowanie i promocję innowacyjnych technologii dla MŚP;
- umożliwienie MŚP dostępu do ekoinnowacyjnych technologii;
- zgromadzenie i udostępnienie MŚP narzędzi zarządzania i podejmowania decyzji;
- opracowanie planu działań na rzecz wdrażania innowacji w MŚP, identyfikującego potrzeby MŚP, występujące bariery oraz brakujące lub postulowane zachęty;
- zorganizowanie sieci krajowych punktów kontaktowych (KPK) w celu pomocy MŚP w dostępie do poszukiwanych ekoinnowacyjnych technologii lub ich oferowanie.

Wymiernymi efektami realizacji projektu przez okres trzech lat są między innymi:

- zgromadzona baza ofert ekoinnowacyjnych technologii, zawierająca 272 pozycje z zakresu między innymi zrównoważonego budownictwa, zdecentralizowanych systemów oczyszczania ścieków, gospodarki odpadami, recyklingu, chłodzenia i ogrzewania, biogazu, bioenergii, wytwarzania energii, zarządzania energią, chłodnictwa, transportu i logistyki;
- baza danych zawierająca opis 42 narzędzi wspierających wdrażanie innowacyjnych technologii z zakresu: oceny oddziaływania na środowisko, oceny i finansowania ekoinnowacji, planowania biznesowego, zarządzania środowiskowego, jak np. EMAS easy, e-REMAS, Research&Grow, OMS – competition analysis for SME, EuPeco Profiler; PIUS Check, PROSA, SERAM, EHS Protocol, GPP Training Toolkit, Umberto, VOC i inne;

- raporty krajowe i syntetyczny raport dla regionu bałtyckiego, dotyczący potrzeb MŚP, występujących barier i niezbędnych zachęt do wdrażania ekoinnowacji, wraz z rekomendacjami;
- sieć krajowych punktów kontaktowych na rzecz MŚP, kojarząca popyt na technologie środowiskowe z ich podażą na rynku krajów Morza Bałtyckiego – w przypadku Polski jest to Krajowy Punkt Kontaktowy Eko-efektywnych Technologii i Systemów Zarządzania w Głównym Instytucie Górnictwa, utworzony w instytucie dzięki poparciu Ministerstwa Środowiska w ramach projektu ACT CLEAN, a następnie Ministerstwa Gospodarki, gdy GIG włączony został do realizacji projektu SPIN.

Technologie

Wybrane technologie i narzędzia były prezentowane w kolejnych numerach PZŚ i są dostępne przez zakładkę „Ekotechnologie”. Baza ofert technologii środowiskowych SPIN znajduje się na stronie www.actclean.gig.eu. W tej samej zakładce „Ekotechnologie” jest również dostęp do bazy ofert technologii komplementarnej ze SPIN

projektu ACT CLEAN – „Dostęp do technologii i wiedzy w zakresie czystszej produkcji w Europie Centralnej”. ACT CLEAN jest dofinansowany przez Central Europe Programme również ze środków ERDF. Cele i rezultaty ACT CLEAN, w tym wybrane technologie i narzędzia, były również prezentowane na łamach PZŚ w ostatnim roku.

Podsumowanie fazy implementacji

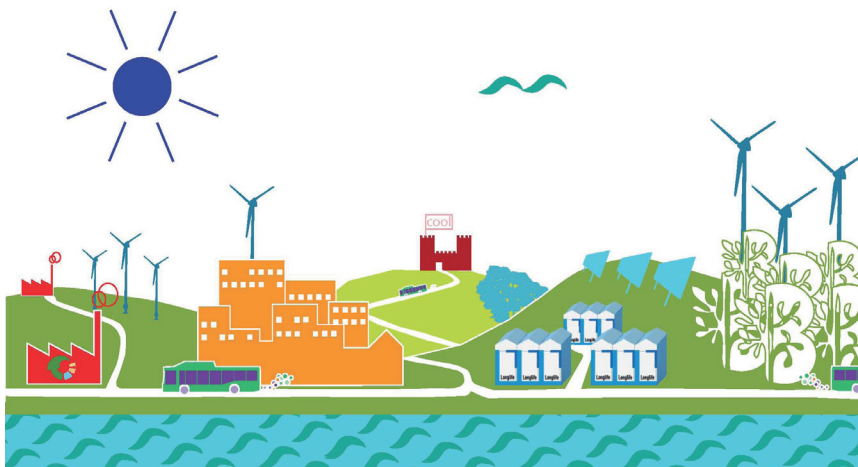
Zakończenie fazy implementacji projektu SPIN, które miało miejsce podczas Międzynarodowych Targów Poznańskich Poleko 2011 w dniu 22 listopada 2011 r., nie kończy współpracy partnerów projektu, którzy zawarli porozumienie o dalszym funkcjonowaniu sieci krajowych punktów kontaktowych (KPK) na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw. Sieć KPK w regionie Morza Bałtyckiego nadal będzie kojarzyć poszukujących ekoelektywnych technologii z oferującymi je, a zasoby zgromadzonej bazy danych technologii i narzędzi będą nadal uzupełniane. Więcej – zasięg sieci KPK nie ograniczy się tylko do krajów regionu Morza Bałtyckiego, gdyż podobne

dr inż. Włodzimierz A. Sokół

Dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego Eko-efektywnych Technologii i Systemów Zarządzania w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach
www.actclean.gig.eu

Kierownik projektów: ACT CLEAN – „Dostęp do technologii i wiedzy w zakresie czystszej produkcji w Europie Centralnej”, SPIN – „Zrównoważona produkcja poprzez innowacje w małych i średnich przedsiębiorstwach” i Klaster energetyczny regionu Morza Bałtyckiego. W latach 2001–2007 wiceprezes zarządu WFOŚiGW w Katowicach i pełnomocnik ds. zintegrowanego systemu zarządzania – wdrożył ZSZ zgodny z ISO 9001, ISO 14001 i EMAS oraz Rozporządzenie (WE) 1083/2006 (System Zarządzania i Kontroli Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko)

Logo Klastra Energetycznego łącząc w sobie logo wszystkich ośmiu projektów oddaje zasięg tej inicjatywy.

porozumienie zawarli partnerzy wspomnianego projektu ACT CLEAN. Tym samym sieć KPK, w której funkcjonuje nasz polski Krajowy Punkt Kontaktowy Eko-efektywnych Technologii i Systemów Zarządzania w Głównym Instytucie Górnictwa, jest siecią europejską obejmującą nadal 13 państw: Niemcy, Danię, Szwecję, Finlandię, Estonię, Litwę, Polskę, Republikę Czeską, Słowację, Słowenię, Węgry, Austrię i Włochy. W chwili redagowania tego artykułu sieć zgromadziła bazę danych technologii środowiskowych obejmującą 747 pozycji, w tym 640 wizytówek technologii i 127 narzędzi wspierających wdrażanie innowacji, a ambicją jest zgromadzenie około 1000 ofert technologii środowiskowych. Są ku temu realne przesłanki, gdyż 20 partnerów, w tym GIG, reprezentujących 8 projektów bałtyckich, złożyło w ubiegłym roku do Baltic Sea Region Programme 2007–2013 (BSR) wniosek o dofinansowanie inicjatywy klastrowej w obszarze efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii pt. „Cluster initiative – Energy efficiency and renewable energy source in the Baltic Sea Region Programme 2007–2013”. Partnerzy tej inicjatywy zadeklarowali prowadzenie wspólnych działań na rzecz ochrony klimatu przez zastosowanie odnawialnych źródeł energii (w szczególności biogazu), zrównoważonych technologii, ochrony zasobów, m.in. w budownictwie, oraz efektywności energetycznej na terenach zurbanizowanych. Obszar zainteresowania jest szeroki. Najlepiej odzwierciedla to przyjęte logo klastra, które wykorzystuje logo wszystkich ośmiu projektów bałtyckich dla pokazania troski o zasadnicze obszary naszego życia, w których efektywne wykorzystanie

energii i jej odnawialnych źródeł odgrywa lub powinno odgrywać istotną rolę.

Klaster energetyczny

Współpraca partnerów w ramach klastra energetycznego zmierza do:

- wykazania możliwości skoordynowanej współpracy wielu projektów na rzecz efektywności

Migawka ze spotkania rozpoczynającego funkcjonowanie Klastra Energetycznego w Berlinie (10 października 2011 r.)

energetycznej i zastosowania odnawialnych źródeł energii;

- wzmocnienia sieci współpracy pomiędzy partnerami 8 projektów bałtyckich, z perspektywą poszerzenia klastra w przyszłości o nowe projekty i partnerów;
- uwidocznienia wyników realizacji 8 projektów w szerszym zakresie w ekoregionie i na rynku globalnym;
- wymiany informacji o wspólnych potrzebach w dziedzinie energii w celu dotarcia do decydentów oraz polityków;
- informowania o najlepszych wynikach poszczególnych projektów i efektów klastra oraz upowszechniania ich podczas międzynarodowych spotkań i platform współpracy.

Celem współpracy partnerów klastra energetycznego jest również przygotowanie kolejnych projektów i inicjatyw do finansowania ze środków europejskich i innych.

Formalnie Klaster energetyczny zainicjowany został podczas spotkania otwierającego w dniu 10 listopada 2011 r. w Berlinie, gdzie wymienione wyżej działania omówili partnerzy nowej inicjatywy, reprezentujący następujące projekty bałtyckie (w nawiasach idea projektów):

- BalticBiogasBus (zastosowanie biopaliw w transporcie publicznym),
- Bioenergy Promotion (rozwój produkcji i promocji wykorzystania biomasy),
- COOL Bricks (redukcja zużycia energii przez budynki o walorach historycznych i kulturowych),
- Longlife (zastosowanie efektywnych energetycznie i materiałowo technologii w budownictwie mieszkalnym),
- PEA (promocja stosowania alternatywnych źródeł energii w miastach i regionach),
- REMOWE (wykorzystanie energii z odpadów i związane z tym ekoelektywne technologie),
- SPIN (opisany wcześniej),
- Urb.Energy (energoefektywne strategie dla regionów mieszkalnych).

Liderem klastra energetycznego jest Uniwersytet Techniczny w Berlinie (TU in Berlin), reprezentujący projekt Longlife. Projekt SPIN jest reprezentowany w klastrze przez Główny Instytut Górnictwa oraz partnerów ze Szwecji (IVL Swedish Environmental Research Institute) oraz Estonii (University of Taru). Efektami projektu SPIN, które będą szczególnie promowane w ramach klastra, są:

- wybrane ekoinnowacyjne technologie i narzędzia ze zgromadzonej bazy danych i bazy narzędzi, które pozwalają na zwiększanie efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym w priorytetowych sektorach, jak zrównoważone budownictwo, postępowanie z bioodpadami, postępowanie z biogazem i zdecentralizowane oczyszczanie ścieków,
- działalność sieci krajowych punktów kontaktowych na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw w regionie Morza Bałtyckiego, która nadal będzie kojarzyć popyt na technologie środowiskowe z ich podażą oraz promować je na rynku globalnym.

dr inż. Włodzimierz A. Sokół
kierownik projektów ACT CLEAN, SPIN
i ENERGY CLUSTER
dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego
Eko-efektywnych Technologii i Systemów
Zarządzania
w Głównym Instytucie Górnictwa